

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

_____ Миронюк І.С.

«_____» 20 _____ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНОЗЕМНА МОВА ДЛЯ КОМУНІКАЦІЇ
У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

з підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем доктора філософії
(аспірантів)

Галузь знань

03 Гуманітарні науки

Спеціальність

035 Філологія

Освітня програма

Філологія

Статус дисципліни

Обов'язкова

Мова навчання

Німецька

Ужгород - 2024

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показника	Галузь знань (предметна область), напрям, спеціальність, рівень вищої освіти / ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна (вечірня) форма навчання/ Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь науки: 03 Гуманітарні науки,	Нормативна
	Шифр та найменування спеціальностей 035 Філологія	
Загальна кількість годин:– 180 (II семестр – 180)		Рік підготовки:
		1-й
		Семестр 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи– 6;	Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії	Практичні
		72/22год.
		Самостійна робота 108/158 год.
		Форми контролю: II семестр – іспит

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі” є забезпечити розвиток мовленнєвих умінь аспірантів для ефективного використання німецької мови у професійних та академічних цілях.

Основними завданнями вивчення дисципліни є поширення знань аспірантів стосовно особливостей використання німецької мови у професійному та академічному дискурсах і подальше формування системи мовленнєвих умінь із залученням головних стратегій опрацювання аутентичного німецькомовного матеріалу в галузях академічного читання, письма, мовлення та спілкування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, аспіранти мають досягти таких результатів навчання: розуміти аутентичні німецькомовні тексти академічного та професійного змісту; презентувати детальну професійну інформацію, вживаючи відповідну термінологію; залучатися до дискусій, висловлювати свою думку стосовно змісту та форми матеріалу, що обговорюється; продукувати тексти академічного та професійного спрямування, презентувати результати власного дослідження іноземною мовою, що вивчається.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є граматики, лексика німецької мови наукового стилю та академічне письмо.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню для здобувачів ступеня вищої освіти: доктор філософії / Doctor Philosophy (Ph.D) таких загальних компетентностей:

- ЗК-2.** Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-3.** Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.
- ЗК-4.** Здатність до пошуку, обробки на аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-6.** Здатність працювати в міжнародному науковому просторі.
- ЗК-7.** Здатність розробляти та управляти науковими проектами.
- ЗК-9.** Здатність до роботи в команді, вміння мотивувати інших у просуванні до спільної мети.
- ЗК-10.** Здатність комунікації на фахову тематику з нефахівцями.

1. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до зазначених освітніх програм, вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі», повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Фундаментальні праці провідних зарубіжних вчених та наукових шкіл у галузі дослідження.	1.2
Формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).	2.4
Аналізувати наукові праці в галузі біології, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання.	2.7
Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	2.8
Визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.	2.9
Визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.	2.10
Готувати запити на отримання фінансування, звітну документацію.	2.11
Вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі біології.	3.1
Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях в фахових виданнях, вести конструктивний діалог з рецензентами та редакторами.	3.2
Професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу - англійську) у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.	3.3
Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	3.5
Ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі біології, лідерство та автономність під час їх реалізації.	4.1

Діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів).	4.2
Самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень.	4.3
Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	4.4

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	
Фундаментальні праці провідних зарубіжних вчених та наукових шкіл у галузі дослідження.	
Могти формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).	
Уміти аналізувати наукові праці в галузі біології, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання.	
Могти здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	
Уміти визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.	
Могти визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.	
Уміти готувати запити на отримання фінансування, звітну документацію.	
Бути в змозі вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі біології.	
Уміти кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях в фахових виданнях, вести конструктивний діалог з рецензентами та редакторами.	
Могти професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу - англійську) у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.	
Могти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	
Уміти ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі біології, лідерство та автономність під час їх реалізації.	
Уміти ефективно працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.	

Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.
Мати здатність ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі філології, лідерство та автономність під час їх реалізації.
Уміти діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів).
Уміти самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень.
Могти приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

2. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Поточний контроль: передбачає регулярний контроль виконання різних видів завдань, усне опитування (індивідуальне і фронтальне)

Письмовий контроль: модульна контрольна робота, написання рефератів та доповідей.

Контроль самостійної роботи – шляхом перевірки виконання письмових і усних завдань.

Екзаменаційний білет містить 4 завдання:

1. лексико-граматичні тести на множинний вибір;
2. письмовий переклад за допомогою словника рідною мовою оригінального тексту за фахом (2000 знаків);
3. письмове анотування німецькою мовою україномовного загальнонаукового / фахового тексту (500 знаків);
4. бесіда німецькою мовою з питань наукового дослідження і фаху.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальна перевірка, письмовий тестовий контроль, лексико-граматичний переклад, письмове опитування (перевірка анотацій до наукових статей за фахом), лексико-граматичні переклади, доповіді.

Форма модульного контролю: тести

Форма підсумкового семестрового контролю:

II семестр (екзамен) – лексико-граматичні тести на множинний вибір; письмовий переклад за допомогою словника рідною мовою оригінального тексту за фахом; співбесіда німецькою мовою з питань наукового дослідження і фаху; письмова анотація німецькою мовою україномовного тексту загальнонаукового характеру.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за ступенем доктора філософії

Робота оцінюється максимально у 100 балів. Бали розподіляються таким чином:

II семестр

Аудиторна робота у семестрі	Іспит
60 балів	40 балів

<ul style="list-style-type: none"> – 30 балів – поточна успішність (середній бал протягом семестру за 5-бальною шкалою, помножений на коефіцієнт 3) – 30 балів – лексико-граматичні тестові завдання на множинний вибір (1 бал за кожну вірну відповідь з 30) 	<ul style="list-style-type: none"> – 10 балів – лексико-граматичний тест на множинний вибір (20 питань). За кожну вірну відповідь нараховується 0,5 балів. – 10 балів – письмовий переклад за допомогою словника рідною мовою оригінального тексту за фахом. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2. – 10 балів – співбесіда німецькою мовою з питань наукового дослідження і фаху. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2. – 10 балів – письмова анотація німецькою мовою україномовного тексту загальнонаукового характеру. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2.
---	--

Критерії оцінювання іспиту з «Іноземної мови для комунікації у науково-педагогічному середовищі»

I. Письмова частина іспиту:

- 1) лексико-граматичний тест на множинний вибір. Час виконання – 30 хвилин;
- 2) письмовий переклад на українську мову за допомогою двомовного словника оригінального тексту за фахом. Обсяг тексту – 2000 друкованих знаків. Час виконання – 60 хвилин.

II. Усна частина іспиту:

- 1) співбесіда німецькою мовою за фахом і тематикою наукового дослідження;
- 2) письмова анотація німецькою мовою україномовного тексту загальнонаукового характеру. Обсяг тексту для анотування – 2000-2500 друкованих знаків. Обсяг анотації – 500 знаків. Час виконання – 40 хвилин.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ КОМУНІКАЦІЇ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ, ЗА ЯКИМИ ОЦІНЮЄТЬСЯ УСНА ВІДПОВІДЬ	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну відповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці.	90 – 100	A
Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну доповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною, але	82-89	B

допускається наявність кількох (до 5) незначних помилок у вимові, якщо вони не перешкоджають розумінню відповіді. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці, але допускається наявність кількох (до 3) незначних помилок кожного типу, якщо, вони не перешкоджають розумінню відповіді.	74-81	C
Аспірант надає інформацію, стосовно свого наукового дослідження, але не у повному обсязі або порушуючи принцип зв'язності. Відповідь не є чітко структурованою. У вимові аспірант робить значну кількість (більше 5) помилок у вимові, у тому числі серйозних, тобто таких, які заважають розумінню відповіді. Аспірант використовує лексичні та граматичні одиниці некоректно (робить більше 3 серйозних помилок кожного типу).	64-73	D
	60-63	E
Аспірант не надає відповіді взагалі або надає лише фрагментарні не пов'язані між собою речення із великою кількістю лексичних, граматичних помилок та помилок у вимові, що перешкоджає розумінню відповіді у цілому.	35-59	FX
	0-34	F

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АНОТАЦІЇ	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
Анотація за обсягом є достатньою (500 +/- 10%). Аспірант надає повну, стисло, зрозумілу, добре структуровану анотацію, коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. Допускається невелика кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до 2 кожного типу), якщо вони не перешкоджають розумінню анотації.	90 – 100	A
Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 20%). Аспірант надає стисло, зрозумілу, добре структуровану анотацію, відносно коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається певна кількість граматичних, лексичних та	82-89	B
	74-81	C

орфографічних помилок (до 4 кожного типу), якщо вони не заважають або частково заважають розумінню анотації.		
Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 40 %). Аспірант надає інформацію не повністю, з порушенням принципу зв'язності. Анотація не є чітко структурованою. Аспірант робить велику кількість лексичних, граматичних та орфографічних помилок (5 та більше кожного типу), які частково заважають розумінню анотації.	64-73	D
	60-63	E
Анотація за обсягом є замалою (500 знаків – більше 40 %). Аспірант не надає анотації взагалі, або анотація містить не пов'язані між собою речення із великою кількістю помилок усіх типів, що перешкоджає розумінню анотації.	35-59	FX
	0-34	F

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Граматика: Засоби вираження теперішнього часу в сучасній німецькій мові. Удосконалення навичок читання / аудіювання: базові типи завдань із читання. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на постановку правильної вимови: робота з різними моделями наголосу, інтонації, вміння володіти голосом. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання завдання 1 академічного письма: опис діаграм, таблиць. Усна практика: Стаття за тематикою дослідження.

Тема 2. Граматика: Засоби вираження минулого часу в сучасній німецькій мові (Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt). Удосконалення навичок читання / аудіювання: базові типи завдань із аудіювання. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання завдання 1 академічного письма: опис графіків, схем, карт. Усна практика: Представлення теми наукового дослідження (актуальність).

Тема 3. Граматика: Засоби вираження майбутнього часу (Futurum I). Підрядні речення часу. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розуміння значення із контексту. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: Написання резюме. Індивідуальне читання: Автентичний текст за фахом.

Тема 4. Граматика: Іменник. Артикль та особливості вживання означеного / неозначеного / нульового артикля. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розуміння живої німецької мови. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання завдання 1 академічного письма: опис карт. Усна практика: Представлення теми наукового дослідження (предмет, об'єкт, мета).

Тема 5. Граматика: Пасивний стан дієслова. Утворення часових форм пасивного стану. Вживання безособових пасивних конструкцій. Особливості вживання конструкцій з прямим і непрямим додатком. Необхідність уникнення вживання пасивних конструкцій. Особливості вживання каузативних конструкцій sehen, fühlen, hören + Infinitiv. Переклад речень з дієсловом у пасивному стані. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на встановлення зв'язку між ідеями при читанні. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: Методичні характеристики щодо стилю письмових робіт. Визначення стилю через розгляд типових помилок на лексичному і граматичному рівнях. Засоби досягнення основних елементів

стилю наукового письма: конкретність, чіткість, ясність, грамотність тощо. Конкретні приклади редагування власного тексту. Індивідуальне читання: Автентичний текст за фахом.

Тема 6. Граматика: Вживання модальних та напівмодальних дієслів у сучасній німецькій мові. Вираження реальної та гіпотетичної можливості, дозволу, поради, докору, обов'язку, заборони, ступенів впевненості за допомогою модальних дієслів в теперішньому та минулому часі. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на встановлення зв'язку між ідеями при сприйнятті інформації а слух. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на розвиток вміння аналізувати власне мовлення. Академічне письмо: Методичні характеристики щодо стилю письмових робіт. Лексичні складові стилю (синоніми, евфемізми, жаргонізми, кліше). Граматичні складові стилю (морфологічні, синтаксичні). Приклади граматичних конструкцій, яких потрібно уникати. Використання гендерних маркерів мовлення (вибір займенників та іменників). Порівняння некоректного вживання з прикладами гендерно-нейтральної лексики. Усна практика: Представлення теми наукового дослідження (завдання дослідження).

Тема 7. Граматика: Неозначені форми дієслова. Інфінітив. Форми інфінітиву перехідних та неперехідних дієслів. Значення і вживання форм інфінітиву. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Вживання інфінітива без частки *zu*. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на вирізнення деталей та парафразів при читанні. Розвиток навичок говоріння: розповідь про себе, своє рідне місто тощо. Академічне письмо: Методи і засоби підготовки до письма. Основні методи генерації і структурування змістової складової письма (мозковий штурм, кластерне письмо, журналістські питання, інтелект-карта і т.ін.) та їх приклади. Тренувальні вправи з написання листів різних типів. Усна практика: Стаття за тематикою дослідження.

Тема 8. Граматика: Герундій. Іменникові та дієслівні властивості герундія. Форми герундія. Особливості вживання герундія. Порівняння вживання герундія та інфінітива. Академічне письмо: Тренувальні вправи з написання листів різних типів. Індивідуальне читання: Автентичний текст за фахом.

Модуль 2

Тема 9. Граматика: Дієприслівник і дієприкметник. Утворення дієприкметників у німецькій мові. Форми дієприкметників. Значення та вживання дієприкметників. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння робити висновки при читанні. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на тему, що стосується власних інтересів та цінностей. Академічне письмо: базові навички академічного письма. Практичні вправи із розпізнання частин параграфа, розуміння процесу конструювання параграфів, вправи на різні типи параграфів. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.

Тема 10. Граматика: Категорія способу дієслова в сучасній німецькій мові (Konjunktiv). Реальні та нереальні умовні речення. Інші структури умовного способу. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на тему, що стосується власних інтересів та цінностей. Академічне письмо: базові навички академічного письма. Практичні вправи із постановки завдання, вибору тези та її формулювання. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом.

Тема 11. Граматика: Вживання прикметників та прислівників у сучасній німецькій мові. Їхня позиція в реченні. Ступені порівняння німецьких прикметників. Основні порівняльні конструкції. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння робити стислий виклад прочитаної інформації. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: базові навички академічного письма. Практичні вправи із побудови аргументу. Аналіз основних помилок при побудові висновків, причинно-наслідкових зв'язків, узагальненні. Приклади використання логіки в академічному письмі, розповсюджені логічні помилки. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.

Тема 12. Граматика: Підрядні речення. Відносні займенники в відносних підрядних реченнях. Модальні підрядні речення. Підрядне речення причини. Підрядне речення уступки. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння заповнювати таблиці, діаграми, схеми на основі прочитаної інформації. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання анотації німецькою мовою. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом.

Тема 13. Граматика: Питальні речення різних типів та їхнє утворення. Порядок слів та інтонація у питальному реченні. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння заповнювати таблиці, діаграми, схеми на основі прослуханої інформації. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання наукової статті німецькою мовою. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.

Тема 14. Граматика: Непряма мова: зміни часових форм дієслова. Умовний спосіб у непрякій мові. Питання у непрякій мові. Накази та прохання в непрякій мові. Дієслова непрякої мови. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння визначати тему інформаційного відрізка на слух. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання доповіді на конференцію німецькою мовою. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом.

Тема 15. Граматика: Підрядні речення без сполучника. Лексика: ключові слова, вирази, і фразові дієслова, пов'язані із питаннями хімії та біології.

Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння визначати точку зору автора прочитаного тексту. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: написання обґрунтування теми власного дослідження. Тренувальні вправи із формулювання теми, актуальності, мети дослідження німецькою мовою. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.

Тема 16. Граматика: Займенники у сучасній німецькій мові, особливості утворення та вживання. Присвійні займенники. Неозначені займенники. Академічне письмо: написання обґрунтування теми власного дослідження. Тренувальні вправи із формулювання предмету, проблематики, теоретичної та практичної цінності дослідження німецькою мовою. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом: монографія та статті за тематикою дослідження.

3.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Форма навчання:									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
Лекції		Практичні заняття	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота		Лекції	Практичні заняття	Лабораторні	Індивідуальна робота
Модуль 1										
Тема 1.	10		4		6					
Тема 2.	10		4		6					
Тема 3.	10		4		6					
Тема 4.	12		4		8					
Тема 5.	11		4		7					
Тема 6.	13		6		7					
Тема 7.	12		4		8					
Тема 8.	10		4		6					
Модульна контрольна робота	2		2							
Разом за 1 модуль	90		36		54					
Модуль 2										
Тема 9.	10		4		6					
Тема 10.	10		4		6					
Тема 11.	14		6		8					
Тема 12.	10		4		6					
Тема 13.	11		4		7					
Тема 14.	11		4		7					
Тема 15.	12		4		8					
Тема 16.	10		4		6					

Модульна контрольна робота	2		2								
Разом за 2 модуль	90		36			54					
Усього годин:	180		72			108					

5.3 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
1	Грамматика: Засоби вираження теперішнього часу в сучасній німецькій мові. Удосконалення навичок читання / аудіювання: базові типи завдань із читання. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на постановку правильної вимови: робота з різними моделями наголосу, інтонації, вміння володіти голосом. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання завдання 1 академічного письма: опис діаграм, таблиць. Усна практика: Стаття за тематикою дослідження.	4	
2	Грамматика: Засоби вираження минулого часу в сучасній німецькій мові (Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt). Удосконалення навичок читання / аудіювання: базові типи завдань із аудіювання. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання завдання 1 академічного письма: опис графіків, схем, карт. Усна практика: Представлення теми наукового дослідження (актуальність).	4	
3	Грамматика: Засоби вираження майбутнього часу (Futurum I). Підрядні речення часу. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розуміння значення із контексту. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: Написання резюме. Індивідуальне читання: Автентичний текст за фахом.	4	
4	Грамматика: Іменник. Артикль та особливості вживання означеного / неозначеного / нульового артикля. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розуміння живої німецької мови. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання завдання 1 академічного письма: опис карт. Усна практика: Представлення теми наукового дослідження (предмет, об'єкт, мета).	4	

5	<p>Грамматика: Пасивний стан дієслова. Утворення часових форм пасивного стану. Вживання безособових пасивних конструкцій. Особливості вживання конструкцій з прямим і непрямим додатком. Необхідність уникнення вживання пасивних конструкцій. Особливості вживання каузативних конструкцій <i>sehen, fühlen, hören + Infinitiv</i>. Переклад речень з дієсловом у пасивному стані. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на встановлення зв'язку між ідеями при читанні. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на досягнення зв'язності власного мовлення. Академічне письмо: Методичні характеристики щодо стилю письмових робіт. Визначення стилю через розгляд типових помилок на лексичному і граматичному рівнях. Засоби досягнення основних елементів стилю наукового письма: конкретність, чіткість, ясність, грамотність тощо. Конкретні приклади редагування власного тексту. Індивідуальне читання: Автентичний текст за фахом.</p>	4	
6	<p>Грамматика: Вживання модальних та напівмодальних дієслів у сучасній німецькій мові. Вираження реальної та гіпотетичної можливості, дозволу, поради, докору, обов'язку, заборони, ступенів впевненості за допомогою модальних дієслів в теперішньому та минулому часі. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на встановлення зв'язку між ідеями при сприйнятті інформації а слух. Удосконалення навичок говоріння: тренувальні вправи на розвиток вміння аналізувати власне мовлення. Академічне письмо: Методичні характеристики щодо стилю письмових робіт. Лексичні складові стилю (синоніми, евфемізми, жаргонізми, кліше). Граматичні складові стилю (морфологічні, синтаксичні). Приклади граматичних конструкцій, яких потрібно уникати. Використання гендерних маркерів мовлення (вибір займенників та іменників). Порівняння некоректного вживання з прикладами гендерно-нейтральної лексики. Усна практика: Представлення теми наукового дослідження (завдання дослідження).</p>	6	
7	<p>Грамматика: Неозначені форми дієслова. Інфінітив. Форми інфінітиву перехідних та неперехідних дієслів. Значення і вживання форм інфінітиву. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Вживання інфінітива без частки <i>zu</i>. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на вирізнення деталей та парафразів при читанні. Розвиток навичок говоріння: розповідь про себе, своє рідне місто тощо. Академічне письмо: Методи і засоби підготовки до письма. Основні методи генерації і структурування змістової складової</p>	4	

	письма (мозковий штурм, кластерне письмо, журналістські питання, інтелект-карта і т.ін.) та їх приклади. Тренувальні вправи з написання листів різних типів. Усна практика: Стаття за тематикою дослідження.		
8	Грамматика: Герундій. Іменникові та дієслівні властивості герундія. Форми герундія. Особливості вживання герундія. Порівняння вживання герундія та інфінітива. Академічне письмо: Тренувальні вправи з написання листів різних типів. Індивідуальне читання: Автентичний текст за фахом. Грамматика: Герундій. Іменникові та дієслівні властивості герундія. Форми герундія. Особливості вживання герундія. Порівняння вживання герундія та інфінітива. Академічне письмо: Тренувальні вправи з написання листів різних типів. Індивідуальне читання: Автентичний текст за фахом.	4	
	Модульна контрольна робота.	2	
	Разом за модуль 1:	36	
	Модуль 2		
9	Грамматика: Дієприслівник і дієприкметник. Утворення дієприкметників у німецькій мові. Форми дієприкметників. Значення та вживання дієприкметників. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння робити висновки при читанні. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на тему, що стосується власних інтересів та цінностей. Академічне письмо: базові навички академічного письма. Практичні вправи із розпізнання частин параграфа, розуміння процесу конструювання параграфів, вправи на різні типи параграфів. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.	4	
10	Грамматика: Категорія способу дієслова в сучасній німецькій мові (Konjunktiv). Реальні та нереальні умовні речення. Інші структури умовного способу. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на тему, що стосується власних інтересів та цінностей. Академічне письмо: базові навички академічного письма. Практичні вправи із постановки завдання, вибору тези та її формулювання. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом.	4	
11	Грамматика: Вживання прикметників та прислівників у сучасній німецькій мові. Їхня позиція в реченні. Ступені порівняння німецьких прикметників. Основні порівняльні конструкції. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння робити стислий виклад прочитаної інформації. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на	6	

	запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: базові навички академічного письма. Практичні вправи із побудови аргументу. Аналіз основних помилок при побудові висновків, причинно-наслідкових зв'язків, узагальненні. Приклади використання логіки в академічному письмі, розповсюджені логічні помилки. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.		
12	Грамматика: Підрядні речення. Відносні займенники в відносних підрядних реченнях. Модальні підрядні речення. Підрядне речення причини. Підрядне речення уступки. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння заповнювати таблиці, діаграми, схеми на основі прочитаної інформації. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання анотації німецькою мовою. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом.	4	
13	Грамматика: Питальні речення різних типів та їхнє утворення. Порядок слів та інтонація у питальному реченні. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння заповнювати таблиці, діаграми, схеми на основі прослуханої інформації. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання наукової статті німецькою мовою. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.	4	
14	Грамматика: Непряма мова: зміни часових форм дієслова. Умовний спосіб у непрямій мові. Питання у непрямій мові. Накази та прохання в непрямій мові. Дієслова непрямой мови. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння визначати тему інформаційного відрізка на слух. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: тренувальні вправи із написання доповіді на конференцію німецькою мовою. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом.	4	
15	Грамматика: Підрядні речення без сполучника. Удосконалення навичок читання / аудіювання: тренувальні вправи на розвиток вміння визначати точку зору автора прочитаного тексту. Удосконалення навичок говоріння: відповідь на запропоновану тему із висловленням власної думки. Академічне письмо: написання обґрунтування теми власного дослідження. Тренувальні вправи із	4	

	формулювання теми, актуальності, мети дослідження німецькою мовою. Усна практика: Реферативний переклад автентичних текстів за тематикою дослідження.		
16	Граматика: Займенники у сучасній німецькій мові, особливості утворення та вживання. Присвійні займенники. Неозначені займенники. Академічне письмо: написання обґрунтування теми власного дослідження. Тренувальні вправи із формулювання предмету, проблематики, теоретичної та практичної цінності дослідження німецькою мовою. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом: монографія та статті за тематикою дослідження.	4	
	Модульна контрольна робота.	2	
Разом за модуль 2:		36	
Разом:		72	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Граматика: Пасивний стан дієслова. Утворення часових форм пасивного стану. Вживання безособових пасивних конструкцій. Особливості вживання конструкцій з прямим і непрямим додатком. Особливості вживання каузативних конструкцій sehen, fühlen, hören + Infinitiv. Вживання модальних та напівмодальних дієслів у сучасній німецькій мові. Вираження реальної та гіпотетичної можливості, дозволу, поради, докору, обов'язку, заборони, ступенів впевненості за допомогою модальних дієслів в теперішньому та минулому часі. Вживання інфінітива без частки zu. Герундій. Іменникові та дієслівні властивості герундія. Форми герундія. Особливості вживання герундія. Порівняння вживання герундія та інфінітива.	14	
2	Підготовка до аналітичного читання та академічного письма. Написання анотацій до наукових статей.	14	
3	Підготовка до усної практики за темою наукового дослідження.	10	
4	Індивідуальне читання.	16	
5	Граматика: Категорія способу дієслова в сучасній німецькій мові (Konjunktiv). Реальні та нереальні умовні речення. Інші структури умовного способу. Підрядні речення. Відносні займенники в відносних підрядних	14	

	реченнях. Модальні підрядні речення. Підрядне речення причини. Підрядне речення уступки. Питальні речення різних типів та їх утворення. Порядок слів та інтонація у питальному реченні. Непряма мова: зміни часових форм дієслова. Умовний спосіб у непрямій мові. Питання у непрямій мові. Накази та прохання в непрямій мові. Дієслова непрямой мови. Підрядні речення без сполучника. Займенники у сучасній німецькій мові, особливості утворення та вживання.		
6	Аналітичне читання та академічне письмо.	14	
7	Усна практика за фахом та темою дослідження.	10	
8	Індивідуальне читання.	16	
	Разом за семестр:	54	
	Разом	108	

4. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійна дошка, мобільний телефон.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Рамкова Програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України. Колектив авторів: Амеліна С.М. та ін. К.: Ленвіт, 2006. 90 с.
3. Гвоздяк О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Ужгород: Ліра, 2004. 576 с.
4. Billina A. Lesen & Schreiben B2: Buch (Deutsch üben – Lesen & Schreiben) (Deutsch). Hueber Verlag, 2018.
5. Buscha A., Raven S., Szita S. Erkundungen. Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. Niveau B2. 3. veränd. Aufl. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019.
6. Buscha A., Szita S. B-Grammatik: Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau B1/B2. 2012.
7. Das Verfassen wissenschaftlicher Arbeiten. Quelle: <http://www.univie.ac.at/ksa/elearning/cp/schreiben/schreiben-full.html>
P. H. Karall, A. Weikert Institut für Kultur- und Sozialanthropologie der Universität Wien.
8. Esselborn-Krummbiegel H. Richtig wissenschaftlich schreiben: Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen. Uni Tipps, Band 3429. 2017.

9. Perlmann-Balme M., Schwalb S., Matussek M. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2. Kursbuch und Arbeitsbuch. Ismaning: Hueber, 2016.

Допоміжна література

1. Abbeg B. 100 Briefe Deutsch für Export und Import: Langenscheidts Musterbriefe. Berlin, München, Wien, Zürich, New York: Langenscheidt, 2003. 160 S.
2. Buscha A., Linthout, G. Geschäftskommunikation – Verhandlungssprache. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2003. 120 S.
Clamer F. u. a. Übungsgrammatik für Mittelstufe. Niveau C1. Bonn, 2006. 157 S.
3. Ehlich K., Steets A. Wissenschaftlich schreiben – lehren und lernen. Berlin: Gruyter, 2003. 125 S.
4. Eismann V. Wirtschaftskommunikation Deutsch. Band 2. Berlin, München, Wien, Zürich, New York: Langenscheidt, 2003. 184 S.
5. Eismann, V. Wirtschaftskommunikation Deutsch. Band 1. Berlin, München, Wien, Zürich, New York: Langenscheidt, 2003. 192 S.
6. em Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache, Max Hueber Verlag, 2002.
7. Földeak H. Sag's besser! Ein Arbeitsbuch für Fortgeschrittene. Teil 1: Grammatik. Ismaning: Hueber-Verlag, 2001. 128 S.
8. Földeak H. Sag's besser! Ein Arbeitsbuch für Fortgeschrittene. Teil 2: Ausdruckserweiterung. Ismaning: Hueber-Verlag, 2001. 168 S.
9. Graefen G., Moll M. Wissenschaftssprache Deutsch: lesen – verstehen – schreiben. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2011. 181 S.
10. Grüner M., Hassert T. Computer im Deutschunterricht. – Berlin: Langenscheidt, 2000.
11. Hall K., Scheiner B. Übungsgrammatik für Fortgeschrittene. Deutsch als Fremdsprache. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2001. 429 S.
12. Hering A., Matussek M. Geschäftskommunikation – schreiben und telefonieren. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2003. 168 S.
13. Höntg H, Kupmaul P. Strategie der Übersetzung. Günter Narr Verlad. Tübingen 1966.
14. Istschenko N., Karpus A., Perkowska I. Deutsch: підручник. Вінниця: Нова книга, 2001. 264 с
15. Jatel G.P., Gilenko I.O., Marynenko L.J., Myronenko T.S. Fortgeschrittenes Deutsch. Ein Lehrbuch für Studenten der technischen Hochschulen. – K.: Вища школа. – 2002.
16. Jung L. Fachsprache Deutsch – Rechtswissenschaft: ein Lese- und Übungsbuch für Deutsch als Fremdsprache. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2003. 192 S.
17. Kornmeier M. Wissenschaftlich schreiben leicht gemacht. Für Bachelor, Master und Dissertation. 8. Aufl. Taschenbuch. Utb. 2018.
18. Kreatives Schreiben an Hochschulen: Berichte, Funktionen, Perspektiven /Hrsg. von H. A. Rau. Tübingen: Max Nimeyer Verlag, 1988. 129 S.
19. Kußmaul P. Verstehen und Übersetzen- [Ein Lehr- und Arbeitsbuch]. Tübingen: Narr Verlag, 2010. 217 S.
20. Levy-Hillerich D., Krajewska-Markiewicz R.: Mit Deutsch in Europa studieren – arbeiten – leben. Plzen: Verlag Fraus, 2004.

21. Lissok Ch. Teste Dein Wirtschaftsdeutsch. Berlin, München, Wien, Zürich, New York: Langenscheidt, 2003. 112 S.
22. Memo. Wortschatz- und Fertigkeitstraining zum Zertifikat Deutsch als Fremdsprache, Langenscheidt, Berlin – München, 1995.
23. Sachs R. Deutsche Handelskorrespondenz Neu: der Schriftwechsel in Export und Import. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2003. 200 S.
24. Schmitt R. Weg mit den typischen Fehlern! Teil 1. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2001. 127 S.
25. Schmitt R. Weg mit den typischen Fehlern! Teil 2. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2001. 151 S.
26. Sprechen. Schreiben. Mitreden. Ein Übungsbuch zum Training von VORTRAG und AUFSATZ in der Oberstufe, CHR KARABATOS-Verlag, 2007ю
27. Stolze R. Fachübersetzen. Ein Lehrbuch für Theorie und Praxis. Berlin: Frank & Timme, 2009. – 420 S.
28. Thielmann W. Deutsche und englische Wissenschaftssprache im Vergleich. Hinführen – Verknüpfen – Benennen. Heidelberg: Synchron, 2009. 215 S.
29. Tippmann D., Glotz-Kastanis J. Sprechen, Schreiben. Mitreden. Training von Vortrag und Aufsatz in der Oberstufe. KARABATOS – Verlag, Athen, 2010. 296 S.
30. Wagner S., Böschel C. Sicher! Deutsch als Fremdsprache. Niveau B2. Ismaning: Hueber, 2017.
31. Weinrich H. Sprache und Wissenschaft. Berlin: Gruyter, 1995. 96 S.
32. Бархударов Л.С. Язык и перевод. М.: Международные отношения, 1975. 238 с.
33. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К: Академія, 2004. 343 с.
34. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад [навч. посіб.] . Вінниця: Нова Книга, 2010. 232 с.
35. Гвоздяк О.М. Граматика німецької мови. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2004. 576 с.
36. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2006. 512 с.
37. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2003. 448с.
38. Навчально-методичний посібник з німецької мови для аспірантів. Укладачі: Паласюк М. І., Дутка М.В. Тернопіль, ТНТУ, 2016. 168 с.
39. Смеречанський Р.І. Довідник з граматики німецької мови. К.: Рад. шк., 1989.
40. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007. 247с.
41. Швачко С. О. Проблеми синхронного перекладу. Вінниця: Фоліант, 2004. 112 с.

СЛОВНИКИ

1. Brockhaus im Text und Bild. Digitalversion. – Mannheim: Bibliographisches Institut & F.A. Brockhaus, 2002.
2. Duden – Deutsches Universalwörterbuch, Digitalversion, © 2002 Bibliographisches Institut & F.A. Brockhaus, Mannheim, 2002.
3. Duden – Richtiges und gutes Deutsch. Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle. 5. Auflage, Band 9. Dudenverlag, Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich. 2001. 983 S.
4. Duden. Das Universalwörterbuch. Mannheim – Leipzig – Wien – Zürich: Dudenverlag, 2002.
5. Wahrig. Illustriertes Wörterbuch. München: Bertelsmann Lexikon Verlag GmbH, 2001. 1007 S.
6. Великий німецько-український словник [укладач: В. Мюллер]. 2-е вид., випр. та доп. К.: Чумацький шлях, 2007. 792 с.
7. Німецько-український фразеологічний словник в 2-х томах [укладачі: В. І. Гаврись, О. П. Пророченко]. К.: Рад. школа, 1981.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. www.goethe.de
2. www.dialang.org
3. www.linguanet-europa.org
4. <http://www.deutsch-perfekt.com/>
5. www.wikipedia.de

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)